

**Ontwerp van decreet houdende instemming met het
samenwerkingsakkoord van 3 oktober 2025 tot wijziging van het
samenwerkingsakkoord van 31 december 2018 tussen de Vlaamse
Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschap, de
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse
Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de
financiering van zorg bij gebruik van zorgvoorzieningen over de grenzen
van de deelstaat**

Samenvatting

In 2018 werd tussen de deelentiteiten bevoegd voor gezondheidszorg een samenwerkingsakkoord afgesloten over de financiering van residentiële zorg (ouderenzorg, geestelijke gezondheidszorg en revalidatie) over de grenzen van de deelentiteiten.

In afwijking van het uitgangspunt 'financiering op basis van domicilie' was in dit akkoord een overgangperiode voorzien van 3 jaar, automatisch verlengbaar met 3 jaar, waarin elke overheid de zorg financierde die werd verleend in de door haar erkende voorzieningen. Deze periode van 6 jaar liep af eind 2024.

Omdat voor die datum er nog geen nieuwe regeling kon worden afgesproken, kwamen de deelentiteiten overeen om de bestaande regeling te verlengen met 3 jaar.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

In 2018 werd een samenwerkingsakkoord afgesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Franse gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de financiering van zorg bij gebruik van zorgvoorzieningen over de grenzen van de deelstaat. Het samenwerkingsakkoord heeft betrekking op de residentiële ouderenzorg inclusief dagverzorgingscentra en kortverblijf, de revalidatieziekenhuizen en andere revalidatievoorzieningen, de psychiatrische verzorgingstehuizen en de initiatieven voor beschut wonen die overeenkomstig de Bijzondere Wet van 6 januari 2014 betreffende de zesde Staatshervorming voorheen vergoed werden door de federale overheid via de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Dit samenwerkingsakkoord liep af eind 2024.

Een nieuw samenwerkingsakkoord vanaf 1 januari 2025 is noodzakelijk om te verzekeren dat de burger geen hinder zou ondervinden van de zesde staatshervorming en er niet op achteruitgaat. Zeker voor bepaalde zeer gespecialiseerde zorg is het noodzakelijk dat hij/zij overal in het land terecht kan en daarbij zeker is van terugbetaling van de zorg.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Met de Zesde Staatshervorming werden heel wat bevoegdheden van het federale beleidsniveau overgeheveld naar de gewesten en de gemeenschappen. Dit heeft ertoe geleid dat bestaande regelgeving werd herschreven of dat nieuwe regelgeving werd uitgewerkt. Om te vermijden dat hierdoor lacunes ontstaan of dat ongewenste effecten gegenereerd worden, sluiten de betrokken gewesten en gemeenschappen samenwerkingsakkoorden af.

Opdat de burger geen hinder zou ondervinden van de Zesde Staatshervorming is het noodzakelijk dat er afspraken worden gemaakt tussen de deelentiteiten over financiering van zorg in een andere deelentiteit dan deze waar de burger is gedomicilieerd. Zeker voor bepaalde zeer gespecialiseerde zorg is het noodzakelijk dat de burger overal in het land terecht kan en zeker is van vergoeding van de zorg vanwege de overheid. Om dit te garanderen werd in 2018 een samenwerkingsakkoord afgesloten waarin het uitgangspunt was dat de woonplaats van een inwoner van België zal bepalen welke deelentiteit zal instaan voor de financiering van de verstrekte zorg, ongeacht de plaats waar de zorg wordt verstrekt. Er werd echter voorzien in een overgangsfase waarin de financiering op basis van erkenning van zorgvoorzieningen behouden bleef, ook als een persoon met een zorgbehoefte een beroep doet op zorg in een andere deelentiteit en dat de wederkerigheid gegarandeerd is. De betrokken persoon zal in dat geval wel de administratieve procedure van de betrokken deelentiteit moeten volgen. Maar hij kan verder een beroep doen op zorg, die gefinancierd wordt door de deelentiteit die de voorziening of de verstrekker erkent. Deze overgangsfase was voorzien voor 3 jaar, automatisch verlengbaar met 3 jaar, en liep dus af eind 2024.

Er kon nog geen consensus worden bereikt tussen de deelentiteiten over een nieuwe regeling. Bij gebrek aan een nieuw samenwerkingsakkoord ontstaat vanaf 1/1/2025 een juridisch vacuüm, aangezien enerzijds de overgangsregeling zoals voorzien in artikel 6 afloopt, en anderzijds er bij gebrek aan een samenwerkingsakkoord over de inwoners van Brussel ook artikel 5 niet in werking is getreden.

Daarom werd overeengekomen om de huidige situatie verder te zetten voor nog eens 3 jaar, dus voor de periode 2025-2027. Het is de uitdrukkelijke bedoeling om tijdens deze periode te werken aan een nieuwe regeling. Mocht dit door omstandigheden niet lukken in deze periode van drie jaar, dan voorzien we de mogelijkheid voor nog een éénmalige (actieve) verlenging met maximum 3 jaar, mits akkoord van alle betrokken partijen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Doelstelling van het samenwerkingsakkoord is om te garanderen dat iedere burger overal in het land terecht kan voor zorg en zeker is van vergoeding van de zorg. Om dit te realiseren zullen alle bevoegde entiteiten de zorg blijven financieren die wordt verleend in de voorzieningen die zij erkennen, volgens de respectievelijke voorwaarden van toepassing in de deelentiteit.

Dit samenwerkingsakkoord heeft betrekking op de residentiële ouderenzorg inclusief dagverzorgingscentra en kortverblijf, de revalidatieziekenhuizen en revalidatievoorzieningen, de psychiatrische verzorgingstehuizen en de initiatieven voor beschut wonen die overeenkomstig de Bijzondere Wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming werden overgeheveld naar de deelentiteiten en voorheen vergoed werden door de federale overheid via de ziekte- en invaliditeitsverzekering, en in Vlaanderen werden ingekanteld in de Vlaamse Sociale Bescherming.

Impactanalyse

- Budgettaire impact: De afspraken van het bestaande samenwerkingsakkoord worden met deze verlenging integraal verder gezet. Er is dan ook geen budgettaire of bestuurlijke impact vergeleken met de huidige situatie.
- Maatschappelijke impact, impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel: Eén van de doelstellingen van het samenwerkingsakkoord is om te voorkomen dat de burger hinder zou ondervinden van de Zesde Staatshervorming door beperking van de toegang tot of financiering van bepaalde zorg. Zeker voor bepaalde zeer gespecialiseerde zorg is het noodzakelijk dat hij overal in het land terecht kan en zeker is van vergoeding van de zorg vanwege de overheid. Dit samenwerkingsakkoord maakt dit mogelijk en garandeert de vergoeding van die zorg voor elke inwoner, los van zijn woonplaats, en voor gebruik van zorg over heel het land.
- Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel:
 - o Er is geen impact op de lokale noch provinciale besturen.
 - o De bevoegde overheden in Brussel zijn betrokken partij in het samenwerkingsakkoord. Het samenwerkingsakkoord garandeert de financiering van alle zorg verstrekt door de in Brussel gelegen voorzieningen in functie van hun erkenning. Met andere woorden: de verschillende bevoegde overheden (Vlaamse gemeenschap, GGC, COCOF en Franse gemeenschap) staan in voor de financiering van de zorg in de door hen erkende voorzieningen gelegen in Brussel.

Implementatie

De afspraken van het bestaande samenwerkingsakkoord worden met deze verlenging integraal verder gezet.

Er verandert dan ook niets aan de huidige werking, waarbij de Vlaamse overheid via de Vlaamse Sociale Bescherming de zorg in de door de Vlaamse overheid erkende voorzieningen financiert.

C. Totstandkomingsprocedure

- Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 18 maart 2024.
 - Het begrotingsakkoord werd bekomen op 19 april 2024.
 - De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft zijn advies uitgebracht op 22 mei 2024.
 - De Raad van State heeft zijn advies nr. 77.093/VR uitgebracht op 13 november 2024.
1. Bespreking van het advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna: Vlaamse Raad WVG)

Het advies van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin bevatte geen advisering tot aanpassingen, wel een vraag naar verduidelijking over het toepassingsgebied met name voor de residentiële revalidatieconventies. Dit werd nu verduidelijkt in de toelichting bij het samenwerkingsakkoord.

2. Bespreking van het advies van de Raad van State

De Raad van State merkt in randnummer 4 van zijn advies op dat het opschrift en het dispositief van de voorliggende voorontwerpen moeten worden aangevuld

met de datum waarop het samenwerkingsakkoord is ondertekend. De datum zal worden aangevuld zodra alle partijen het samenwerkingsakkoord hebben ondertekend.

De Raad van State geeft in randnummer 5 van zijn advies aan dat de datum van inwerkingtreding uit het voorontwerp van decreet kan worden weggelaten aangezien de datum van inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord reeds op rechtszekere wijze in het akkoord zelf is geregeld. Ingevolge die opmerking werd artikel 3 van het voorontwerp van decreet geschrapt.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet betreft een gemeenschapsbevoegdheid.

Het samenwerkingsakkoord heeft betrekking op de residentiële ouderenzorg inclusief dagverzorgingscentra en kortverblijf, de revalidatieziekenhuizen en revalidatievoorzieningen, de psychiatrische verzorgingstehuizen en de initiatieven voor beschut wonen die overeenkomstig de Bijzondere Wet van 6 januari 2014 betreffende de zesde Staatshervorming naar de Vlaamse Gemeenschap werden overgedragen.

II. Toelichting bij de artikelen

Een artikelsgewijze bespreking van het decreet is overbodig aangezien de ontworpen bepalingen standaardbepalingen zijn die voor zich spreken.

Voor een artikelsgewijze bespreking van het samenwerkingsakkoord wordt verwezen naar de toelichting bij het samenwerkingsakkoord.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ